

BHALL-GHASFUR TAL-BEJT

Jien fqir, jien hafi
 Jien żgħir, Mulej,
 bhall-ghasfur tal-bejt.
 Hadd ma jaf bija,
 hadd ma jdur lejja,
 jew jersaq hdejja.
 Int biss ghalija,
 Mulej:
 quddiemek ninxtehet
 gharkobbtejja
 biex niġbor din il-warda
 li waqgħet hdejn riġlejk,
 nersaq bil-qajla lej
 u nqegħidha hlejju
 bhal ċkejna tmellisa
 fuq musmar ta' salibek.
 M'ghandix haġ'ohra x'noffrilek
 jien fqir bhal ghasfur tal-bejt;
 iżda x'hin lej intawwal idi
 thegġeġ ġo fija l-fidi
 u nhoss mill-ġdid il-ġibda
 lejn in-nies l-ohra, ġibda li kont insejt x'inhi
 fl-imrar tal-hajja tiegħi
 li jimxi dejjem miegħi
 bhal dell.
 jien fqir bhall-ghasfur tal-bejt;
 bhall-ghasfur tal-bejt,
 bhall-ghasfur tal-bejt
 issa jien hafi.

ALBERT M. CASSOLA.

Aqra u Ifhem

- Biex l-Ilsien Malti ma jinqueridx jehtieg li kulhadd jagħmel hiltu u jibda biex jitkellem u jikteb il-Malti sewwa, hieles minn hafna vokabularju u idjomi barranin li nistgħu ngħaddu mingħajrhom
- Jehtieg li r-Radju u t-Televizjoni, kif ukoll il-ġurnali u r-rivisti bil-Malti, jagħmlu hiltom kollha biex ixandru u jipublikaw Malti maħsub u miktub bl-akbar sengħa.

REĊENSJONIJIET

META NIMRAH — Gabra Bikrija ta' Poeziji — Edmund Tewma
 Veritas Press, Żabbar.

GHAMEL SEWWA Patri Edmund Tewma meta s-sensiela ta' versi, META NIMRAH taha s-sottu-titlu "Gabra Bikrija ta' Poeziji" ghax nittamaw li fli ġej ser ikollna f'idejna gabra ohra ta' poeziji li tkun frott aktar misjur mit-tigrib tal-hajja, fejn il-lehma tkun tinhass aktar, ghalkemm aktar imliġ-ġma mit-tahriġ fil-kitba tal-versi. Forsi kien jagħmel ahjar kieku għamel użu aktar kbir mis-sens ta' "auto critica" u halla barra xi poeziji ta' l-ewwel snin li aktar għandhom jitqiesu bhala tahriġ fil-kitba tal-poezija milli mod ieħor. Mill-banda l-ohra billi huma f'sensiela kronoloġika, iservu biex juruna kif żviluppat fl-awtur is-sengħa tal-kitba poetika, kif minn xrara waħda jew tnejn tkebbset u xegħlet fjamma; iservu wkoll bhala kumment personali dwar iż-żmien u l-ġrajja li fihom kien qed jgħix l-awtur — ġrajja ta' interess soċjali, politiku u religjuż, sew fil-qasam nazzjonali, kif ukoll f'dak internazzjonali li fih kellha x'taqsam, b'xi mod jew ieħor, il-ġzira żgħira tagħna; ma' dawn ukoll dawk li kienu jolqtu lil fil-hajja interna jew familjari.

Meta tiġi biex tagħmel reċensjoni ta' din il-Gabra ma tistax toħroġ b'feh-ma wisq differenti minn dik tal-Professor Ġuże' Galea fil-"Kelmtejn Qabel" ta' l-istess ktieb, għaliex huwa ta' ġudizzju l-awtur gust fuq xogħol l-awtur u ftit tista' ssib xi żżid — hliet kliem bla siwi — jew tnaqqas minn dak li qal. Wieħed forsi jista' jinnota fl-"ewwel provi" ir-rieda qawwiya, u li baq-ghet shiha, ta' l-awtur li jikteb xi haġa kull meta jhoss l-inqas tqanqila, sa-hansitra jekk jisforza lil nifsu, u minkejja li l-lehma poetika tkun bilkemm tinhass, l-espressjoni lirika tkun ftit u xejn dgħajfa u meta l-hakma fuq il-kelma biex tfisser il-hsieb bir-reqqa kienet għadha xi ftit nieqsa. Imma, bi pjaċir infittxu nżidu ngħidu li wieħed ma jistax ma jinnotax ukoll li dawn in-nuqqasijiet kollha jibdew, bil-mod il-mod, jonqsu sa ma fix-xogħlijiet ah-harin nibdew nammiraw il-hsieb profund imfisser bis-sengħa li titlob l-arti poetika, insibu li l-awtur kien tassew thabbeħ mal-Muza u li kien qed jerda' l-benna tal-ghasel tagħha, benna li jistgħall sewwa ghax issir biċċa minnu u li wara hu jagħraf b'mod helu jgħaddiha lilna biex ahna wkoll ikollna x-xorti nduquha u nteghmuha xi ftit, u b'hekk nissahhru ghalkemm insibu ruhna fis-saltna tar-realizmu, spiritwali jew materjali li jkun; u aktar u aktar, meta xi kultant l-awtur itajjarna u johodna miegħu fis-saltna tal-fantasiya, irreali imma sabiha, halli b'hekk ninsew xi ftit in-niket tal-hajja u nistrieħu f'holma li tghaxxaqna.

Min ġietu l-idea tal-qoxra tal-ktieb wera sens tassew artistiku għaliex permezz tagħha fisser b'mod viżibbli l-hsieb safi mnebbah mill-ikhal tas-sema, dak is-sema li għalih il-bnedmin kollha jaspiraw, li jahji l-versi ta' Edmund Tewma, patri frangiskan. Ix-xogħol ta' l-istampa hu fih innifsu tifhira siekta lill-"Veritas Press" ta' Haż-Żabbar.

g.ż.a.